

VARAUTUMISOPAS

Todennäköiset häiriötilanteet Kuohijoen kylällä sekä tilanteisiin varautuminen

Sisällysluettelo

A.	Sähkökatkot - Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin	4
1)	Käyttöveden ja juomaveden saanti	4
	Välittömät toimenpiteet	4
	Pidemmän aikavälin ratkaisut	4
2)	Peseytymismahdollisuudet ilman sähköä	4
	Käytännölliset ratkaisut	4
3)	Pakastimen ja jääkaapin toimimattomuus	4
	Pakastin	4
	Ruokavara	4
4)	Lämpimän ruoan valmistus ilman sähköliettä	4
	Toimivimmat vaihtoehdot	4
	Varmista myös	4
5)	Asunnon lämmitys, kun päälämmitystapa on sähköllä	5
	Maaseudulla toimivin ratkaisu	5
	Lyhyen aikavälin ratkaisut	5
6)	Sähköakkujen lataaminen (kännykkä, tietokone, sähköauto)	5
	Pienlaitteet	5
	Sähköauto	5
	Aggregaatti	5
7)	Kännykkäverkon toiminnan rajoittuminen	5
	Varautuminen	5
B.	Myrskyt - Varautuminen voimakkaisiin myrskyihin	6
1)	Sähkökatkot	6
	Varautumistoimenpiteet: Katso kappale ”A. Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin”	6
2)	Vauriot pihapiirissä	6
	Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyä	6
	Myrskyn aikana	6
	Myrskyn jälkeen	6
3)	Vauriot rantarakennuksille ja veneille	7
	Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyä	7
	Myrskyn aikana	7
	Myrskyn jälkeen	7

4) Mökkitielle tai yksityiselle tielle kaatuneet puut	7
Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä	7
Myrskyn aikana	8
Myrskyn jälkeen	8
5) Tapaturma itselle	8
Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä	8
Myrskyn aikana	8
Jos tapaturma tapahtuu	8
C. Varautuminen kännykkäverkon toimintakatkoihin	9
1) Viestintä ei toimi	9
Ennen häiriötä – varautuminen	9
Häiriön aikana – toiminta	9
Jos tarvitset apua eikä verkkoa ole	9
2) Tiedotteita ei voi vastaanottaa	9
Ennen häiriötä – varautuminen	10
Häiriön aikana – toiminta	10
Jos tarvitset viranomaistietoa eikä mikään toimi	10
D. Varautuminen talven häiriötilanteisiin - Runsas lumi, pitkä pakkasjakso ja heikot jäät	10
1) Mökkitie, yksityistie tai alemman tieverkon tie ei ole aurattu tai hiekoitettu	10
Ennen talvikautta – varautuminen	10
Häiriön aikana – toiminta	10
Jos tarvitset apua	10
2) Lumen paino tai sulamisvesi	11
Ennen talvea – varautuminen	11
Häiriön aikana – toiminta	11
Jos vahinko tapahtuu	11
3) Vesijohto tai viemäri jäätyy	11
Ennen talvea – varautuminen	11
Häiriön aikana – toiminta	11
Jos putki rikkoutuu	11
4) Järven jäät ovat heikkoja poikkeuksellisista paikoista	12
Ennen jäälle menoa – varautuminen	12
Häiriön aikana – toiminta	12
Jos joku toinen henkilö putoaa jäihin	12

A. Sähkökatkot - Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin

Maaseudulla pitkät sähkökatkot ovat todellinen riski, ja varautuminen kannattaa suunnitella tilannekohtaisesti. Seuraavassa muutamia käytännön toimenpiteitä.

1) Käyttöveden ja juomaveden saanti

Kun kaivovesi pumpataan taloon sähköpumpulla, sähkökatko pysäyttää veden tulon kokonaan.

Välittömät toimenpiteet

- **Täytä kaikki astiat** heti kun sähkökatko alkaa: ämpärit, kanisterit, kattilat, WC:n huuhteluvedet.
 - Pidä aina varalla 20–40 litraa juomavettä kanistereissa (vaihda 6 kk välein)
 - 60–100 litraa käyttö-/huuhteluvettä (esim. sadevesitynnyri, varakanisterit)

Pidemmän aikavälin ratkaisut

- **Käsipumppu omalle kaivolle** tai tieto käsipumppukaivon sijainnista.
- **12 V uppopumppu + akku** (riittää veden nostoon kaivosta ämpäriin).
- **Aggregaatti** (2–3 kW riittää kaivopumpulle, mutta huomioi käynnistysvirta).

2) Peseytymismahdollisuudet ilman sähköä

Kun peseytymisveden lämmitys toimii sähköllä (lämminvesivaraaja), vaihtoehdot ovat rajalliset.

Käytännölliset ratkaisut

- **Veden lämmitys kaasulla:** Kaasukeitin + kattila, tällä saadaan lämmin peseytymisvesi.
- **Sauna:** Puulämmitteinen vesipata. Myös puukiukaassa saattaa olla veden lämmitys.
- **Kostea pyyhintä:** Lämmitetty vesi + pesulaput, tällä pesu toimii yllättävän hyvin.

3) Pakastimen ja jääkaapin toimimattomuus

Pakastin

- Hyvin täysi pakastin pysyy kylmänä **24–48 h**, kun ovea ei avata.
- Lisätoimet: - Peitä pakastin peitoilla (ylikuumenemista ei tapahdu ilman sähköä).
 - Siirrä pakastimen sisältö ulos talvella, jos on pakkasta.
- Aggregaatin käyttö, ks. kohta 6) - sekä pakastimelle että jääkaapille.

Ruokavara

- Suositus: **72 h (3 vrk) ... 7 vrk** kotivara.
- Vaihtoehtoja: Säilykkeet (liha, kala, keitot), Kuivamuona (pasta, riisi, näkkileipä), Valmisateriat, jotka voi lämmittää kaasulla, Pähkinät, kuivatut hedelmät

4) Lämpimän ruoan valmistus ilman sähköliettä

Toimivimmat vaihtoehdot

- **Kaasukeitin** (2–3 poltinta, hyvä yleisratkaisu)
- **Trangia** (sprii tai kaasu)
- **Puuliesi / kamiina** (jos mahdollista)
- **Grilli** (hiili tai kaasu)

Varmista myös

- Riittävä määrä polttoainetta (kaasupulloja, spriitä, polttopuita)
- Tulitikut ja sytyttimet vedenpitävässä rasiassa

5) Asunnon lämmitys, kun päälämmitystapa on sähköllä

Tämä on maaseudulla kriittisin osa varautumista talviaikaan.

Maaseudulla toimivin ratkaisu

- **Puulämmitys:** Varaava takka, kamiina, pönttöuuni, leivinuuni
 - Aloita täysin kylmän tulisijan lämmitys pienillä polttomäärillä vaurioiden välttämiseksi
- Jos talossa ei ole puulämmitystä, esim. varaavan takan asentamista olisi hyvä harkita.

Lyhyen aikavälin ratkaisut

- **Kaasulämmitin** (vain hyvin tuuletetussa tilassa)
- **Retkilämmitin** (turvallisuus huomioiden)
- **Lämpöeristys:**
 - Sulje huoneita
 - Peitä ovien ja ikkunoiden raot
 - Käytä makuupusseja ja villavaatteita
- **Huomioi aina tulipalovaara** tulisijojen ja lisälämmittimien käytössä!
- **Aggregaatin käyttö lisälämmittimille**, ks. kohta 6)
- **Aggregaatin käyttö ilmalämpöpumpulla** lämmittämiseen, ks. kohta 6)

6) Sähköakkujen lataaminen (kännykkä, tietokone, sähköauto)

Pienlaitteet

- **Varavirtalähde** (Powerbank) (20 000–40 000 mAh, esimerkiksi: [Varavirtalähde Intenso PD20000 Powerbank 20000 mAh | tokmanni.fi](#))
- **12 V auton lataus** (USB-adaptteri)
- **Aurinkopaneelit** (20–100 W retkipaneelit)

Sähköauto

- Pyri lataamaan auton akku kotona aina 80% asti, kun sähkön jakelu on normaalia
- Sähköauto toimii varavoimana pienilaitteille: 12V pistorasia > invertteri > 230V max 150–300 W
- Älä tyhjennä sähkökatkon aikana auton akkua alle 20 %, jotta auto pysyy käyttökelpoisena.
- Aggregaatin käyttö sähköauton akun lataamiseen

Aggregaatti

- 2–3 kW riittää latureille, jääkaapille, pakastimelle, kaivopumpulle (käynnistysvirta huomioiden)
- Käyttö välikaapeleilla. **Kytkenät sähkökeskuksiin voi tehdä vain valtuutettu sähköasentaja.**

7) Kännykkäverkon toiminnan rajoittuminen

Pitkissä sähkökatkoissa kännykkäverkon tukiasemien akut kestävät 2–6 tuntia.

Varautuminen

- **Lataa oma puhelin** täyteen heti katkon alussa esimerkiksi varavirtalähteestä
- Pidä **puhelin virransäätötilassa**
- Hanki **varaviestintälaitte**, esim. FM-radio paristoilla tai veivillä, esimerkiksi: [Atom hätäradio valolla ja varavirtalähteellä](#), [Nedis RDFMCR2000BK-AM/FM-radio käsikäyttöisellä veivillä, aurinkopaneelilla ja 2000 mAh:n LED-taskul](#)

B. Myrskyt - Varautuminen voimakkaisiin myrskyihin

Myrskyt ovat maaseudulla riskitilanne, joka voi aiheuttaa **samanaikaisesti** vahinkoja rakennuksille, teille, sähkölinjoille ja ihmisille. Varautuminen perustuu maaseudun todellisiin olosuhteisiin: pitkät etäisyydet, harva infrastruktuuri, omatoimisuus ja viiveet viranomaisavussa.

1) Sähkökatkot

Varautumistoimenpiteet: Katso kappale ”A. Varautuminen pitkiin sähkökatkoihin”

2) Vauriot pihapiirissä

Pihapiirin vahingot ovat yleisimpiä myrskyvahinkoja. Ne voivat aiheuttaa rakenteellisia vaurioita, sähkökatkoja, henkilövahinkoja sekä vesivahinkoja.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Puut ja kasvillisuus

- Poista tai lyhennä puut, jotka voivat kaatua talon, autotallin tai sähkölinjojen päälle.
- Karsi oksat, jotka voivat osua ikkunoihin tai kattoon.
- Tarkista erityisesti lahot koivut ja kuuset, ne kaatuvat helpoiten.

Rakennukset

- Tarkista katto: löysät pellit, huonot ruuvit, irtoavat tiilet.
- Puhdista rännit ja syöksytorvet, jotta vesi ei tulvi rakenteisiin.
- Varmista, että ilmanvaihtohormit ja piiput ovat tukevasti kiinni.

Irtotavara

- Kiinnitä tai siirrä suojaan yleisimmät “lentävät esineet”, jotka aiheuttavat vahinkoja:
 - roskikset
 - tikkaat ja puutarhakalusteet
 - trampoliinit ja lasten lelut
 - grillit

Ajoneuvot ja koneet

- Pysäköi auto ja traktori rakennusten suojaiselle puolelle.
- Älä jätä autoa suuren puun alle.

Myrskyn aikana

- Älä mene ulos tarkistamaan mitään.
- Pysy poissa ikkunoiden läheltä.
- Sammuta tarpeettomat sähkölaitteet ukkosen varalta.
- Jos kuulet rakenteiden pauketta, siirry talon keskiosiin.
- **Hätätilanteessa soita 112**

Myrskyn jälkeen

- Tarkista katto, rännit, seinät ja piharakenteet.
- Dokumentoi vahingot valokuvoin ennen korjaamista.
- Poista kaatuneet oksat ja roskat, mutta **älä koske sähkölinjoihin**.
- Tarkista, ettei puita ole jäänyt vaarallisesti nojaamaan.

3) Vauriot rantarakennuksille ja veneille

Rantarakennukset ja veneet ovat erityisen alttiita aallokon iskuille, tuulen nostattamalle vedelle sekä irtoavien esineiden törmäyksille.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Veneet

- Nosta vene riittävän ylös rannasta.
- Jos vene jää veteen:
 - käytä kahta ristikkäistä köyttä
 - lisää joustimet
 - käytä paksuja köysiä (8–12 mm)
 - poista kaikki irtotavarat
- Tarkista, ettei vene pääse hakkaamaan laituria vasten.

Laiturit

- Kiinnitä ponttoonit ja ketjut.
- Poista laiturilta kaikki irtotavarat.
- Tarkista, ettei laiturin alle ole kertynyt ajopuita.

Rantarakennukset

- Sulje ja lukitse ovet ja ikkunat.
- Tarkista katto ja räystäät.
- Nosta arvokkaat tavarat korkeammalle tulvariskin varalta.

Myrskyn aikana

- Älä mene rantaan, se on liukas, pimeä ja vaarallinen ympäristö.
- Älä yritä pelastaa irtoavaa venettä myrskyn aikana.
- **Hätätilanteessa soita 112**

Myrskyn jälkeen

- Tarkista veneen kiinnitykset ja mahdolliset vuotovedet.
- Tarkista laiturin rakenteet ja ponttoonien kunto.
- Poista ajopuut ja roskat.
- Dokumentoi vahingot vakuutusta varten.

4) Mökkitielle tai yksityiselle tielle kaatuneet puut

Kaatuneet puut ovat maaseudulla yksi suurimmista myrskyriskeistä, koska ne voivat estää ambulanssin pääsyn kohteeseen, ne voivat katkaista sähköt ja ne voivat aiheuttaa vakavia tapaturmia.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Moottorisaha ja varusteet

- Huolla sahan teräketju, tarkista teräketjuöljyn ja polttoaineen määrä.
- Pidä suojavarusteet valmiina: kypärä, kuulosuojaimet, viiltosuojahousut, turvakengät, hanskat

Tieympäristö

- Poista lahot ja kallistuneet puut tien varrelta.
- Merkitse tien reunat heijastavilla kepeillä talvea varten.
- Selvitä, kuka vastaa tien kunnossapidosta (tiehoitokunta / yksityinen).

Myrskyn aikana

- Älä mene tielle, jos puita kaatuu edelleen.
- Älä sahaa puita, jotka ovat jännityksessä tai nojaavat toisiin puihin.
- **Hätätilanteessa soita 112**

Myrskyn jälkeen

Turvallinen puunpoisto

- Arvioi jännitykset ennen sahaamista.
- Poista puu pienissä osissa.
- Käytä taljaa tai vinssiä, jos puu on hankalassa asennossa.
- Jos puu on sähkölinjan päällä, **älä koske**. Ilmoita sähköyhtiölle.

Liikkuminen

- Pidä tie vähintään yhteen suuntaan kulkukelpoisena hätätilanteita varten.

5) Tapaturma itselle

Myrskyn jälkeiset tapaturmat ovat yleisiä: liukastumiset, sahat, kaatuvat puut, lentävät esineet.

Ennakointi – mitä tehdään ennen myrskyjä

Ensiapuvälineet

- Täydellinen ensiapupakkaus
- Lääkkeet viikon tarpeeseen
- Painesiteet, haavasidokset, saksat
- Termopeite

Viestintä

- Puhelin ladattuna
- Varavoimalähde (Powerbank)
- Tärkeät numerot paperilla

Työturvallisuus

- Käytä aina suojavarusteita myrskyn jälkeen: kypärä, turvakengät, hanskat, otsalamppu

Myrskyn aikana

- Älä mene ulos korjaamaan mitään.
- Vältä puiden ja rakennusten läheisyyttä.
- Pysy sisällä ja seuraa tilannetta radiosta
- **Hätätilanteessa soita 112**

Jos tapaturma tapahtuu

Jos loukkaannut yksin

- Pysäytä verenvuoto painesiteellä.
- Pysy lämpimänä (peitto, takki).
- Yritä siirtyä paikkaan, jossa saat yhteyden. Soita 112 niin, että hätäkeskus näkee sijaintisi.
- Jos mahdollista, siirry tielle tai naapurin.

Jos et pysty liikkumaan

- Pysy paikallasi ja suojaa itsesi kylmältä.
- Käytä äänimerkkejä (pilli, auton torvi).

C. Varautuminen kännykkäverkon toimintakatkoihin

Kännykkäverkon toimintakatko on maaseudulla usein **todellisempi riski** kuin kaupungeissa, koska tukiasemia on vähemmän ja varavoima kestää lyhyemmän aikaa. Lisäksi myrskyt, sähkökatkot ja runkovikojen korjausviiveet voivat venyttää katkosta useisiin tunteihin tai jopa päiviin.

1) Viestintä ei toimi

Kun matkapuhelinverkko on alhaalla, et voi soittaa, lähettää viestejä tai käyttää mobiilidataa. Tämä estää kännykän käytön sekä häiriö- että hätätilanteessa.

Ennen häiriötä – varautuminen

- **Tallenna yhteystiedot vaihtoehtoisen viestintävälineen käytölle:**
 - VHF-kyläradion yhteyshenkilö Kuohijoen kyläyhdistyksen kyläturvatiimissä
 - VHF-radion muu käyttäjä (käyttää VHF-radiota esim. metsästysseurassa tai veneessä)
- **Sovi perheen ja naapurien kanssa varaviestintäsuunnitelma:**
 - Missä tavataan, jos viestintä ei toimi
 - Miten tarkistetaan toisten vointi
- **Pidä puhelin ja varavirtalähteet (powerbankit) ladattuina**
- **Tallenna tärkeät numerot paperille**
- **Hanki paristokäyttöinen tai veivattava radio**

Häiriön aikana – toiminta

- **Kokeile eri operaattoreita** (jos käytössä useampi SIM tai eSIM)
- **Siirry korkeammalle paikalle** (mäki, tienristeys, peltoaukea)
- **Käynnistä puhelin uudelleen** ja pakota verkon haku
- **Käytä vaihtoehtoisia viestintävälineitä:**
 - VHF-radiot lähialueen yhteyksiin
- **Sovi fyysinen tarkistuskierrös naapurustossa**, jos tilanne pitkittyy

Jos tarvitset apua eikä verkkoa ole

- **Siirry paikkaan, jossa verkko yleensä toimii** paremmin
- **Jos kyseessä on hätätilanne:**
 - Käytä VHF-radiota, jos joku kuulee
 - Hakeudu lähimmälle tielle.
 - Jos olet lähellä Kuohijoen kylätaloa, hakeudu sinne.
 - Mene paikkaan, jossa on ihmisiä tai liikennettä.

2) Tiedotteita ei voi vastaanottaa

Kun verkko on poikki, et saa: - 112-hätä tiedotteita

- Säätövaroituksia
- Pelastuslaitoksen ilmoituksia
- Sähköyhtiön häiriötietoja
- Kunnan tiedotteita

Ennen häiriötä – varautuminen

- **Hanki paristokäyttöinen tai veivattava FM-radio**
 - Yle Radio Suomi ja Yle Puhe antavat viranomaistiedotteet
- **Tallenna paikalliset radiotaajuudet paperille**
- **Sovi naapurien kanssa tiedonvaihdosta**
- **Lataa kartat offline-tilaan** (Google Maps, Karttaselain, Maanmittauslaitos)
- **Tulosta tärkeät ohjeet** (112-ohjeet, ensiapu, varautumislista)

Häiriön aikana – toiminta

- **Kuuntele radiota** (FM-radio toimii, vaikka matkapuhelinverkko olisi alhaalla)
- **Seuraa tilannetta naapurien kanssa**
- **Käy tarkistamassa Kuohijoen kylän ilmoitustaulut** (kylätalo Vepari)

Jos tarvitset viranomaistietoa eikä mikään toimi

- **Siirry paikkaan, jossa on todennäköisesti ihmisiä tai viranomaisia: Kuohijoen kylätalo.**
 - Pelastuslaitos tai poliisi, jos ovat lähistöllä (viimeinen vaihtoehto, vain tarpeeseen)

D. Varautuminen talven häiriötilanteisiin - Runsas lumi, pitkä pakkasjakso ja heikot jäät

1) Mökkitie, yksityistie tai alemman tieverkon tie ei ole aurattu tai hiekoitettu

Ennen talvikautta – varautuminen

- **Sovi auraus ja hiekoitus etukäteen:** tiehoitokunta, paikallinen yrittäjä, naapuri).
- **Pidä oma kalusto kunnossa:**
 - Lumikola, lumentyönnin, lumilapio
 - Pieni hiekkasäkki tai ämpärillinen hiekkaa
- **Varaa riittävästi polttoainetta** autossa, mönkijässä, traktorissa.
- **Pidä puhelimessa offline-kartat**, jos joudut etsimään vaihtoehtoista reittiä.
- **Merkitse tien reunat kepeillä**, jotta auraus on tien kohdalla myös lumimyrskyjen jälkeen.

Häiriön aikana – toiminta

- **Älä yritä ajaa pehmeään hankeen**, siinä on riski jäädä jumiin paikalleen.
- **Käytä hiekoitussoraa**, jos tie on jäinen.
- **Avaa tie käsipelillä vain lyhyiltä matkoilta**, jos se on välttämätöntä.
- **Jos tie on täysin tukossa**, priorisoi:
 - Pidä talossa lämpöä sisällä
 - Suunnittele ruoka- ja vesivaraston käyttö
 - Ota yhteys naapureihin, jos mahdollista
 - **Hätätilanteessa soita 112**

Jos tarvitset apua

- Käytä VHF-radiota, jos kännykkä ei toimi (jos mahdollista).
- Hakeudu jalkaisin lähimmälle auratulle tielle vain, jos se on turvallista.

2) Lumen paino tai sulamisvesi

Ennen talvea – varautuminen

- **Tarkista kattojen kantavuus:** erityisesti varastot, autokatokset, rantarakennukset.
- **Puhdista rännit ja syöksytorvet** ennen pakkasia.
- **Varmista, että lumi ei pääse tukkimaan ilmanvaihtoa:** räppänät, hormit.
- **Pidä lumityövälineet helposti saatavilla.**

Häiriön aikana – toiminta

- **Poista lunta katolta**, jos lumi on märkää ja painavaa tai katto alkaa notkua
- **Tee työ turvallisesti:**
 - Käytä kattotikkaita ja turvaköyttä
 - Älä työskentele yksin
- **Estä sulamisvesien pääsy rakenteisiin:**
 - Poista lumivallit seinän vierestä
 - Ohjaa vedet pois rakennuksesta

Jos vahinko tapahtuu

- Dokumentoi valokuvin
- Tee väliaikainen suojaus (pressu, laudoitus)
- Ota yhteys vakuutusyhtiöön

3) Vesijohto tai viemäri jäätyy

Ennen talvea – varautuminen

- **Eristä vesiputket:** erityisesti ulkoseinissä, ryömintätilassa, kellarissa.
- **Pidä rakennuksessa peruslämpö päällä** myös poissa ollessa.
- **Tarkista lämpökaapelit** ja niiden toiminta.
- **Pidä varalla** kuumailmapuhallin, puhallinlämmitin tai muut lisälämmittimet

Häiriön aikana – toiminta

- **Jos putki jäätyy:**
 - Sulje päävesihana
 - Lämmitä putkea hitaasti (ei avotulta)
 - Avaa hana, jotta sulava vesi pääsee liikkeelle
- **Jos viemäri jäätyy:**
 - Lämmitä viemärin alkupäätä
 - Käytä lämpökaapelia, jos asennettu
 - Älä kaada kiehuvaa vettä, se voi rikkoa putken

Jos putki rikkoutuu

- Sulje vesi heti
- Kerää vuotovesi ämpäreihin
- Tee väliaikainen korjaus (esimerkiksi kumiletku + kiristimet)
- Ota yhteys putkimieheen

4) Järven jäät ovat heikkoja poikkeuksellisista paikoista

Heikkoja kohtia syntyy erityisesti virtapaikoissa, lähteiden kohdalla, kaislikoissa, laitureiden ja siltojen ympärillä sekä lumettomissa tai lumisissa kohdissa (molemmat voivat olla vaarallisia).

Ennen jälle menoa – varautuminen

- **Jääpiikit valmiiksi roikkumaan kaulaan**
- **Heittoköysi repussa valmiina toinen pää kiinnitettynä reppuun.**
- **Varavaatteet vesitiiviissä pussissa repussa**
- **Kännykkä suojattuna vesitiiviisti**
- **Tarkista jään paksuus (reiästä jään paksuuden mitalla):**
 - 5 cm → ei turvallinen
 - 10 cm → kävely
 - 15–20 cm → moottorikelkka tai mönkijä
- **Vältä yksin liikkumista**

Häiriön aikana – toiminta

- **Jos epäilet heikkoa jäätä:**
 - Palaa samaa reittiä takaisin
 - Siirry kohti rantaa, jossa jää on yleensä vahvempaa
- **Jos putoat itse jäihin:**
 - **Huuda apua.** Kun auttaja lähestyy, heitä hänelle heittoköysi vetoapua varten.
 - Käytä naskaleita
 - Potki itsesi vaakatasossa jäälle
 - Ryömi kauemmas ennen seisomaan nousemista

Jos joku toinen henkilö putoaa jäihin

- **Älä mene itse heikolle jäälle**
- Käytä apuvälineitä:
 - heittoköyttä
 - pitkää keppiä
 - tikapuita
 - suksisauvoja
 - jääkiekkomailaa
- **Soita apua heti, jos verkko toimii**
- **HÄTÄTILANTEESSA SOITA AINA 112**
Asenna kännykkääsi 112-sovellus